

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 211 | oktoober 2018

www.kliinikum.ee/leht

 Tartu Ülikooli Kliinikum

Kliinikumi teadustöö preemia

Arstiteaduskonna aastapäeva üritused kulmineerusid dekaani vastuvõtuga 12. oktoobri õhtul, kus muuhulgas andis kliinikumi juhatuse esimees Priit Eelmäe üle ka kliinikumi teadustöö preemia.

Seekord kuulus preemia ettekandele „Vanuse mõju substantia nigra hüperhogeensusele Parkinsoni tõve patsientidel ja tervetel isikutel“, mille autorid on Toomas Toomsoo, Allan-Hermann Pool, Riina Kerner, Inga Liepelt-Scarfone, Liis Kadastik-Eerme, Inna Rubanovits, Toomas Asser, Daniela Berg ja Pille Taba.

Substantia nigra hüperhogeensus (SN+) transkraniaalsel ultraheliuuringul on oluline biomarker, et kinnitada Parkinsoni tõve (PT) kliiniline diagnoos. Nimetatud autorite poolt läbi viidud uuringu eesmärgiks oli hinnata SN+ seost mitmete kliiniliste või demograafiliste parameetritega, kuid olulisemaks osutus uuritavate vanus sõltuvalt Parkinsoni tõve patsientide esmassümptomite avaldumise kehapoolele kontra- ja ipsilateraalses ajupooles ning tervetel kontrollisikutel. Uuringusse kaasati 300 QSBB (Queen Square Brain Bank) diagnoosikriteeriumitelevastavat PT-patsienti ning 200 tervet kontrolli. SN+ hinnati kahepoolsest transkraniaalse ultraheliuuringu abil. Kumbaski ajupooles tehti kolm mõõtmist, Parkinsoni tõve patsientide SN+ leiti kummagi ajupoolte kohta kolme mõõtmise keskmisena, kontrollide SN+ avaldati kuue mõõtmise keskmisena.

Transkraniaalne ultraheliuuring oli võimalik läbi viia

Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse esimees Priit Eelmäe annab teadustöö preemia üle dr Toomas Toomsoole

KOMMENTAAR

Uuringu olulisim tulemus võrreldes varasemate uuringutega seisneb selles, et meie ei summeerinud mõlemaid ajupooli kokku, vaid vaatasime neid eraldi. Teiseks näitasime, et vanus on parim indikaator SN+ muutumisel; haigetele vähenemise ja tervetel suurenemise näol. See kinnitab varasemat – SN+ on hea biomarker varaseks Parkinsoni tõve haige avastamiseks. Meie töö näitas,

et SN+ suureneb tervetel vanusega, mis kinnitab selle markeri olulisust haiguse diagnoosimisel.

Meie grupi seitsme aasta pikkuse töö andmed, muuhulgas andmed, kes ja kui palju tervetest seitsme aastaga haigestusid, on kohe valmimas ja lähitulevikus ilmumas.

DR TOOMAS TOOMSOO

266 Parkinsoni tõve patsiendil ja 168 kontrollil. Patsientide ja vanuselise jaotuse poolest ei erinevad. Mõlema poole SN+ keskmine PT-patsientidel oli 0,33 (SD 0,10) cm², kontrollidel 0,16 (SD 0,05) cm² (erinevuse p < 0,001). Patsientidel oli esmassümptomite avaldumise kehapoolele kontralateraalises ajupooles SN+ 17,6% suurem kui ipsilateraalses (p < 0,001). Kliiniliste näitajatele kohandatud regressioonimudelites oli PT esmassümptomite avaldumise kontralateraalises ajupooles SN+ uuritava vanusega negatiivselt seotud (p = 0,0168), ipsilateraalises SN+ ja vanuse vahel statistiliselt olulist seost ei ilmenud. Kontrollidel oli SN+ ja uuritava vanuse vahel regressioonianalüüsis positiivne seos (p < 0,001).

Uuringu tulemusel järeldati, et SN+ ei pruugi olla stabiilne Parkinsoni tõve marker. Seos vanuse ja SN+ vahel PT-haigetel on ajupooltes erinev ja sõltub esmassümptomite avaldumisele vastavast kehapooltest. Erinevalt tervetest, kellel SN+ vanusega suureneb, väheneb SN+ vanusega Parkinsoni tõve patsientide haiguse atmasavaldumisele kontralateraalises ajupooles.

KLIINIKUMI LEHT

Algas Maarjamõisa polikliiniku rekonstrueerimine

15. oktoobril alustati L. Puusepa 1a hoone ehk Maarjamõisa polikliiniku rekonstrueerimistööde I etapiga. Lammutustööd said alguse 3. korrusel.

Remondi esimene etapp on planeeritud ajavahemikku oktoober 2018–detsember 2019, mille käigus valmivad tervisekeskuse ruumid 1.–3. korrusel. Ehituse perioodiks kolitakse 3. ja 4. korruse perearstid ümber L. Puusepa 6 hoone vabadesse ruumidesse.

Perearstid

Doktorid Tiiu Tootsi, Aino Liba, Liivika Born ja Merike Värvi võtavad patsiente vastu alates 22. oktoobrist ning doktor Ruth Ladvat alates 23. oktoobrist L. Puusepa 6 majas. Vastuvõtukabinetid on järgmised:

- nr 103, dr Ruth Ladvat
- nr 108, dr Tiiu Tootsi
- nr 113, dr Aino Liba, dr Liivika Born
- nr 115, dr Merike Värvi

Patsientide sissekäik asub L. Puusepa 6 hoone taga ning on märgistatud suunavate viitadega. Lapsevankrite ja rattastoolide jaoks on patsientidel võimalik kasutada lifti nr 2, mis asub L. Puusepa 6 hoone erakorralise meditsiini osakonna (EMO) poolest küljes. L. Puusepa 1a 2. korrusel töötavad perearstid jäävad praegusesse asukohta ning liiguvad pärast 3. korruse valmimist selle korruse uutesse kabinetidesse.

Hambaproteesikeskus

L. Puusepa 1a rekonstrueerimine toob muudatused ka hambaarstide vastuvõttudes.

Maarjamõisa polikliinik

Alates 3. septembrist võtavad doktorid Karin Rosin, Külli Jõesaar, Merike Vanjuk, Mairi Roosi, Alla Dudina, Marija Gromova patsiente vastu aadressil Raekoja plats 6, 3. korrusel. Infot vastuvõttude kohta saab telefonil 731 9282.

Doktorid Priit Niibo, Reelika Jõeveer, Mirjam Metslang võtavad alates 3. septembrist patsiente vastu L. Puusepa 8 hoone J-korpuse kabinetis 1. korrusel ruumis 32. Infot vastuvõttude kohta saab telefonil 731 9282.

Hambaproteesikeskuse labor asub ajutiselt L. Puusepa 8 B-korpuse 0. korrusel. Infot saab vanemtehnikult Talvi Paaksilt telefonil 731 9385.

Hambaproteesi valvearstide vastuvõtt toimub Raekoja plats 6 hoone 3. korrusel kell 8:00–12:00. Täpsem info stomatoloogia kliiniku kodulehel.

Vereproovide võtmine

Kliinikumi ühendlabori vereproovide vastuvõtmise kabinet kolib L. Puusepa 1a maja 3. korrusel 1. korrusele ruumi nr 1159.

Spordiarsti vastuvõtu kabinet

Spordimeditsiini ja taastusravikliinikumi spordiarsti vastuvõtukabinet, mis siiani asus L. Puusepa 1a maja 3. korrusel, kolib L. Puusepa 6 majja ruumi 141. Vastuvõtule minnes tuleb siseneda L. Puusepa 6 maja vasakpoolse külje pealt (koduõenduse ukse kaudu).

Peremeditsiini õppetool

Peremeditsiini ja rahvatervis- hoiu instituudi peremeditsiini õppetooli töö- ja õpperuumid kolitakse detsembrikuus L. Puusepa 1a majast ajutiselt, uute ruumide valmimiseni, L. Puusepa 8 hoonesse.

Finantsteenistus

Finantsteenistuse töötajad kolivad L. Puusepa 1a 4. korrusel L. Puusepa 2 majja.

Sisekontrolliteenistus

Sisekontrolliteenistuse töötajad asuvad alates 5. novembrist L. Puusepa 8 maja C-korpuses ruumis C233.

Juhime tähelepanu, et **südamekliiniku ambulatoorsed vastuvõttud ning andro-**

loogiakeskuse vastuvõttud toimuvad endiselt L. Puusepa 1a majas 4. korrusel.

Kogu L. Puusepa 1a hoone rekonstrueerimistööd kestavad 2020. aasta septembrini. Rekonstrueerimisprojekti tulemusena rajatakse kaasaegne tervisekeskus 20 perearsti praksisele („TÜ Kliinikumi tervisekeskuse rajamine“, europa projekt nr 2014-2020.2.04.17-0046). Maarjamõisa väljale koondatakse Tartu ülikooli hambaarstiteaduste instituudi ja kliinikumi stomatoloogiakliiniku ruumid, lisaks kaasajastatakse androloogiakeskuse ruume ning laiendatakse peremeditsiini ja rahvatervis- hoiu instituudi õpperuume. Projekti käigus uuendatakse ka kogu maja tehnosüsteemid.

Kuna lammutustöödega kaasneb tolm ja müra, palume nii patsientidelt kui töötajatelt mõistvat suhtumist.

KLIINIKUMI LEHT

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Eva Mengel kaitses doktoritööd

Foto: Erakogu

12. oktoobril kaitses füsioteraapeut Eva Mengel filosoofia-doktori kraadi (PhD (liikumis- ja sporditeadused)) taotlemiseks esitatud väitekirja „Longitudinal changes in bone mineral characteristics in boys with obesity and with different body mass index gain during pubertal maturation: associations with body composition and inflammatory biomarkers“ („Muutused luutiheduse näitajates erineva kehamassiindeksi tõusuga ülekaalulistel ja rasvunud poistel puberteediperioodis: seosed keha koostise ja põletiku biomarkeritega“).

Doktoritöö juhendajateks olid professor Jaak Jürimäe (TÜ sporditeaduste ja füsioteraapia instituut) ja professor Vallo Tillmann (TÜ Kliinilise meditsiini instituut). Oponentideks dr Luis Gracia Marco, PhD, Granada Ülikool, Hispaania.

Kokkuvõte

Rasvumine lapse- ja noorukieas on tõsine terviserisk, mis toob kaasa erinevaid tervisehäireid. Murdeiga on periood inimese elukaas, mil toimuvad märgatavad muutused kehakaalus, pikkuskasvus ning keha koostises. Just kehakaalu liigne lisandumine selle

kriitilise perioodi jooksul võib olla põhjuseks, miks erinevad tervisehäired tekivad. Enam seostatakse rasvumisega südame-veresoonkonna häireid, kuid tähelepanuta ei saa jätta ka luustikku. Rasvunud lastel esineb rohkem luumurde võrreldes tervete eakaaslastega, mis viitab luutiheduse ja rasvumise vahelisele seosele. 40% luumassist moodustub murdeas, mistõttu on see oluline arenguperiood luu tervise seisukohast. Kui ühelt poolt on levinud teadmine, et suurema keha kandmiseks on vaja tugevamaid luid, siis teisalt on välja toodud, et liigne rasvkude hakkab sellele vastu töötama. Rasvkude toodab aktiivselt erinevaid hormone ja valke (tsütokiine), mis muudavad rasvunud nooruki keha justkui laboriks, kus toimub pidev alägeda põletiku tootmine, mis koormab immuun-

süsteemi ja mõjutab tervist. Teadaolevalt pole varem uuritud murdeas jooksul toimuvaid muutusi ja seoseid keha koostise, sh luukoe ning vere-seerumi põletiknäitajate vahel erineva kehamassiindeksi tõusuga rasvunud poistel. Kolme aasta jooksul läbi viidud uuringus selgus, et kuigi rasvunud poiste vere-seerumis leidub tõusnud põletiknäitajaid võrreldes tervete eakaaslastega, siis murdeas võib täheldada mõnede langust. Leiti, et rasvunud poiste vere-seerumis leidub põletiknäitajaid, mis võivad aidata tuvastada neid rasvunud poisse, kes on ohustatud edasise suurema kehakaalu tõusust murdeas jooksul. Uuring kinnitas varasemaid teadmisi, et rasvunud noorukite luutiheduse näitajad suurenevad rohkem võrreldes normaalkaalus eakaaslastega. Ometi selgus, et kehamassiindeksi lisandumine üle teatud kriitilise piiri ei toonud murdeas rasvunud poiste luutiheduse näitajatele täiendavat kasu. Uuring tuvastas neli põletikumarkerit, mis potentsiaalselt kahandavad või soodustavad luukoe moodustumist erineva kehamassiindeksi poistel murdeas.

KOMMENTAAR

Eva Mengeli doktoritöö ebaseerub 3 artiklil, kus uuriti rasvunud poiste luutiheduse kasvu murdeas ja neid mõjutavaid tegureid. Tegemist oli longitudinaalse uuringuga, mille käigus selgus, et kuigi rasvumisega poistel oli suurem luutihedus, siis kehamassiindeksi tõusuga murdeas ei kaasunud luutiheduse näitajate täiendavat tõusu. Lisaks leiti spetsiifilised põ-

letikumarkerid, mis aitavad välja selgitada neid poisse, kes on ohustatud edasise suurema kehakaalu tõusust murdeas jooksul. Eva on üks vähesiide kliinilise eriala doktorante, kes jõudis doktoritöö kaitsmisele normaalsel ajal ehk 4 aasta sees. Selle aja sisse mahub ka 2 toreda tütre sünnitamine. Need faktid räägivad enda eest. Avaldatuid artikleid kvaliteet (kõik 3 artiklit on avaldatud

selle ala tippajakirjades) ja suurepärane esinemine kaitsmisel näitavad, et Evast on sirgunud iseseisev teadlane, kes on suuteline viima edasi oma eriala, füsioteraapia, arengut nii Tartu Ülikooli Kliinikumis, Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis kui ka Tartu Ülikoolis. Selleks palju jõudu ja jaksu!

**PROFESSOR
VALLO TILLMANN**
juhendaja

TÄNUVALDUSI

Oktoober 2018, naistekliinik

Tahan tänada **dr Lee Padrikut** ning kogu günekoloogia osakonna personali, kes hoolitsesid minu eest. Eriline tänu õele, kes 18-19. oktoobril intensiivis minu eest hoolitses ning oli väga hooliv, kannatlik ja empaatiline.

Oktoober 2018, silmakliinik

Sooviksin avaldada tänu ja kiitust **dr Pille-Riin Jõudnale**, kes ravis minu eaka kaeoperatsiooni järgset silmapõletikku, tehes seda pühendunult ja kohusetundega. Suur tänu ka kõigile teistele kliiniku töötajatele!

Oktoober 2018, närvikliinik

Sattusin suurepärase personali hoole alla. Kõik viimse inimeseni on siin ääretult kenad, hoolivad, õpetavad, suusisest suuremat kehakaalu tõusust murdeas arvestavad. Uskumatu, et ühes osakonnas on koos nii armsad ja meeldivad inimesed, keda saab julgelt usaldada ja kes iga su sammu toetavad. Sügav kummardus ja austusavaldus teile! Tohtri tööle on järgnenud suurepärane paranemine. Lugupeetud **dr Tõnu Rätsep** - suur, suur tänu abi eest! See on nagu muinasjutt: mul pole enam valus ei käia, seista või pikali olla. Jumal õnnistagu Teid!

Oktoober 2018, lastekliinik

Pöördusin lastekliiniku EMO-sse, kus meid abistas **dr Kristel Kõbas**. Arsti lähenemine meie murele oli asjalik ja professionaalne, samas nii inimlik ja toetav. See on oskus olla tööalasel kvaliteetne ja seejuures osata tegeleda rahutu väikese lapse kui ka tema mureliku vanemaga. Täna on veelikord abi eest. Me vajasime seda tol hetkel ja lisaks arstiaabile saime väga positiivse kogemuse.

Oktoober 2018, kirurgikliinik

Palju tänu meeldiva suhtumise ja hoolitsuse eest kogu personaliile ja **dr Asser Aavikule!**

Kliinilise eetika komitee eesmärk on ravikvaliteedi tõstmine

Tartu Ülikooli Kliinikumi kliinilise eetika komiteel on septembrikuust uus esimees – Naatan Haamer, kes on olnud kliinikumiga seotud juba üle kaksikümne aasta. Komiteesse kuuluvad lisaks uuele esimehele emeritprofessor Tiina Talvik, doktorid Ain Kaare, Katrin Elmet, Tuuli Metsvaht, Tiia Reimand, ülemõde Tiina Freimann, ämmaemand Margit Luiga, Liina Lokko Otepää Ravikeskusest ja Kadri Simm Tartu Ülikoolist.

Kliinilise eetika komitee muutunud koosseisu kooskõlmise aeg on jäänud samaks – endiselt iga kalendrikuu esimesel esmaspäeval. Muu töö ja kiiremad küsimused lahendatakse jooksvalt kokku leppides. Kliinikumi Leht uuris uuel esimehelt komitee tegevuse kohta.

Millised teemad või olukorrad kuuluvad kliinilise eetika komitee valdkonda?

Kindlasti ei saa eristada ühte-kahte kindlat teemat või valdkonda. Kliinilise eetika komitee tegeleb kõiksuguste probleemide lahendamise. Näiteks suhtlemisprobleemidega nii patsiendi ja meediku vahel kui ka personali omavaheliste suhtlemisprobleemidega. Teine oluline teema on keerulised raviotsused, millega seoses võiks olla rohkem pöördumisi eetika komitee poole. Komitee mitmekesine vaade saab aidata leida keeruliste otsuste puhul paremaid lahendusi.

Kes võivad pöörduda kliinilise eetika komitee poole?

Meie poole on oodatud pöörduma kõik kliinikumi töötajad, kes tunnevad, et vajavad abi mõne olukorra lahendamisel. Niisamuti võivad kliinilise eetika komitee poole pöörduda patsiendid. Siinkohal kutsungi üles kliinikumi personali ka patsiente teavitama ja julgustama eetika küsimustes komiteega ühendust võtma. Eetika komitee võiks olla vahend, millega lahendada probleeme eos ning ennetada meedia- või kohtu-

Kliinilise eetika komitee esimees Naatan Haamer

» Meie poole võivad pöörduda kliinikumi töötajad, aga ka patsiendid

teed. Meil ei ole olemas võluvitsa, mis konfliktid või arusaamatused olematuks teeb, ent meie komitee ülesanne on aidata jõuda teineteise mõistmiseni ning kokkulepeteni, mis aitaks olukorras edasi liikuda.

Kuidas eetika komitee enda otsuseid teeb? Kas komiteel on n-õ täidesaatev võim?

Komitee ei ole kohe kindlasti karistusorgan. Eesmärk on jõuda mõlemat osapoolt rahuldava lahenduseni ning

aidata kaasa keeruliste otsuste langetamisel. Ning pean ka täpsustama, et komitee ei tee otsuseid kellegi teise eest. Meie ülesanne on aidata otsuseni jõuda. Komitee on kui kaasamõtteleja, arutleja ja nõuandja. Kui vaja, kaasame protsessi ka teisi eksperte. Meditsiinitöötajatel võib olla keeruline teinekord teha otsuseid, mis muudavad patsiendi elu ning see ongi koht, kus eetika komitee saab erinevate vaatenurkade andmisega toetada otsuse protsessi.

Kas uuenenud komitee koosseis toob ka töö muutusi?

Eetika komitee laiem ja pikaajalisem eesmärk on ravikvaliteedi tõstmine. Et kliinikumis oleks hea töötada ning et siin oleks hea ravil käia. Tööatmosfäär peab olema hea ja julgustav ning siinkohal võin küll märkida, et inimeste hoiakud on aastatega muutunud. Vähenenud on hierarhiline mõtlemine, muutunud on suhtlus patsientidega ning paranenud on tööõhkkond kogu kliinikumis.

Muutuste osas arvan, et kui eetika komitee 1997. aastal emeritprofessor Tiina Talviku eestvedamisel loodi, olid meil veidi teised rõhuasetused. Teemad ja olukorrad olid sarnased tänasele, ent muutunud on viis, kuidas me neid vaatlesime.

KLIINIKUMI LEHT

Noormeestele mõeldud vastuvõetud meestekliinikus

Dr Margus Punab

Tartu Ülikooli Kliinikumi androloogikeskuses on käimas projekt, mille eesmärk on pakkuda nõustamist kuni 26-aastastele noormeestele nii Tartu kui Tallinna keskustes. Projekti rahastab Eesti Haigekassa ning vastuvõetud on noormeestele tasuta.

Projekti eesmärk on juurutada kuni 26-aastaste noormeeste seas haigusi ennetavat käitumist ning tõsta noorte terviseteadlikkust. Meestekliiniku juhataja dr Margus Punabi sõnul väga oluline pöörata tähelepanu meeste tervi-

sele läbi soospetsiifilise ennetusprojekti. „Kõik meesterahvad peaksid enda tervist kontrollima vahetus puberteedijärgses perioodis, vanuses 16–18“, rõhutab dr Punab.

Vastuvõttudel on fookuses meeste omased soolise ja kehalise arengu teemad, aga ka suguhaiguste varane avastamine ning ravi.

Lisaks sellele, et vastuvõetud on ilma visiiditasuta, on Tartus võimalik vastuvõtule pöörduda lausa ilma ette registreerimata. Tartu keskus ootab noormehi tööpäevadel kell 8:30–11:40 ning 13:00–15:40. Kolmapäeviti toimub Tartu keskuses noormeeste nõustamine koguni kella 19:00ni. Tallinna keskusesse pöördumiseks on vajalik eelnev registreerimine kliinikumi kodulehel või e-posti teel: meestekliinik@kliinikum.ee.

KLIINIKUMI LEHT

Juhatuses Priit Eelmäe tänab endist nõunikku Margus Ulsti

Juhatus tänas nõunikke

Kliinikumi juhatus andis üle tänukirjad endistele juhatus nõunikele Malle Keisile ja Margus Ulstile, tänades neid pikaajalise panuse eest Tartu Ülikooli Kliinikumi arendamisel ja kujundamisel.

Alates 15. oktoobrist ei ole juhatuses enam nõuniku ega haldusnõuniku ametikohta ning töö korraldatakse ümber nii, et juhatus vahetuteks nõuandjateks on kliinikumi struktuuriüksuste töötajad vastavalt struktuuriüksuste põhimäärustele ja töötajate ametijuhenditele.

KLIINIKUMI LEHT

MEDITSIINITEADUSTE VALDKONNAS

Eesti lähiriikide eksperdid jagasid Tartus välisarstide hindamise kogemusi

Septembri lõpus kohtusid meditsiiniteaduste valdkonna dekaan Margus Lember ja residentuuriprofessor Urmas Lepner kolleegidega Leedu Terviseteaduse Ülikoolist, Läti Ülikoolist ning Tampere Ülikoolist, et arutada kolmandatest riikidest pärit arstide hindamist. Lemberi sõnul käivad arutelud, kuidas testida kandidaatide vastavust kõige paremal viisil ja milline peaks kogu protsess täpsemalt välja nägema: „Arstide kvaliteedi tagamiseks on väga oluline keeleoskuse olemasolu – naaberriigid on selle määratlenud üheselt ja selgelt. Selles ei tohi ka Eesti järelandmisi teha.“

Väliskülalised kohtusid kahepäevase visiidi vältel lisaks Eesti

Haiglate Liidu, Eesti Arstide Liidu, Terviseameti ning Sotsiaalministeeriumi esindajatega. Lisaks tutvusid külalised Tartu Ülikooli Kliinikumiga.

Arstiteaduskonna aastapäeval tunnustati parimaid

Sel aastal pälvisid arstiteaduskonna medalid Tartu Ülikooli kliinilise meditsiini instituudi naha- ja suguhaiguste dotsent Sirje Kaur ning Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuses esimees aastatel 2002–2018 Urmas Siigur. Kauri tunnustati pühendunud töö eest dermatoveneroloogiala eriala õppe- ja teadustöö arendamisel. Siigurile avaldati tunnustust pikaajalise ja südamega tehtud töö eest kliinikumi ja ülikooli koostöö arendamisel ning ühiste eesmärkide täitmisel.

Meditsiiniteaduste valdkonna nõukogus 17. oktoobril Alates 17. oktoobrist arvati valdkonna nõukogu enda nimetatud liikmete koosseisust välja Urmas Siigur ning tema asemele arvati Tartu Ülikooli kliinikumi juhatuses esimees Priit Eelmäe.

Eestlased koolitasid Hiinas kirurge

Oktoobris koolitas kliinilise meditsiini instituudi kirurgiliste haiguste professor ja Põhja-Eesti Regionaalhaigla juhatuses liige ülemarst Peep Talving Hiina Rahvavabariigis Shenzheni Ülikooli Nanshani Haiglas kirurge, viies Hiina arstide kõrgetasemelise kirurgilise traumakäsitluse koolituse ASSET. Kursuse tulemusena koolitati välja terve kohalik meeskond, kes jätkab ASSET-i koolituste andmist Hiinas.

Ortopeedia professori Aare Märtsoni inauguratsiooniloeng

31. oktoobril kell 16.15 peab ortopeedia professor Aare Märtsoni inauguratsiooniloengu „Liigese endoproteesimine – saajandi operatsioon“ ülikooli aulas. 18. oktoobril pidas kirurgia professor Urmas Lepner inauguratsiooniloengu „Nekrotiseeriv pehmekoe infektsioon – lihasööja-bakteri haigus“. Loengut saab järelteada aadressil uttv.ee.

KRISTINA HERMANN
Meditsiiniteaduste valdkonna turunduse ja kommunikatsiooni spetsialist

Foto: Lõuna-Eesti Haigla

Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse kohtumine Lõuna-Eesti Haigla kolleegidega

Külaskäik Lõuna-Eesti Haiglasse

Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse tegi 18. oktoobril visiidi Lõuna-Eesti Haiglasse Meegomäel. Kohtumisel arutati üheskoos haiglate tulevikusuundade ja koostöövõimaluste üle ning sõlmiti kokkulepe panustada ühiselt ka arengukavade valmimisse. Kliinikum tänab Lõuna-Eesti Haiglat konstruktiivse arutelu ning sooja vastuvõtu eest!

Gripp tuleb igal aastal!

Gripiviiruse puhul saab alati öelda, et see tuleb igal aastal, ainuke küsimus on, et millisel hetkel täpsemalt.

Gripp on hingamisteede viirushaigus, mis levib hooajaliste puhangutena kogu maailmas. See on tõsine nakkushaigus, mida põhjustavad põhiliselt gripiviirused A ja B. Gripp võib põhjustada primaarset viiruslikku kopsupõletikku ning kaasuvate haigusseisundite (näiteks kopsu- ja südamehaigused) ägenemist. Gripp võib tüsistuda bakteriaalse pneumooniaga ja lõppeda letaalselt.

Viirus levib tavaliselt aevastamisel või köhimisel levivate piiskade abil. Vähemalt sama oluline on levik saastunud käte vahendusel. Gripiviirust levitab nakatunud inimene ka siis, kui tal sümptomeid veel

ei esine. Uuringud näitavad, et tervishoiutöötajad võivad gripiviirusega nakatada eeskätt neid patsiente, kellel on eelsoodumus tüsistuste tekkimiseks.

Terviseameti andmetel haigestus 2017/2018 hooajal hinnanguliselt 55 000–60 000 inimest grippi, mis oli 7–10% enam võrreldes eelnevate perioodidega. Haiglaravi vajab gripi tõttu 1946 patsienti, neist intensiivravi omakorda 212 patsienti, kellest 86% olid vanuses üle 65 eluaasta. Gripiga seotud surmajuhtumeid oli 94, kellest 95% olid vanuses üle 65 eluaasta.

Parim võimalus enda, oma lähedaste ja patsientide kaits-

miseks gripi vastu on iga-aastane vaksineerimine. Kliinikumi töötajad, kes puutuvad kokku patsientidega, saavad end vaksineerida tööandja kulul. Igal aastal kasvab kliinikumis personali teadlikkus vaksineerimise osas ning vaksineeritute arv näitab tõusutrendi. Hea näitena saab tuua arste, kellest 2017. aastal oli 75% vaksineeritud ning õdesid, kes olid 60% ulatuses vaksineeritud. Tervishoiutöötajate vaksineeritus on kindlasti üheks ravikvaliteedi näitajaks. Samas on heameel, et ka tervishoiuimeeskonna teised liikmed vaksineerivad end aktiivselt ning tänaseks on meie organisatsioonis tugi-

struktuure, kus töötajate vaksineerituse tase on peaaegu 100%.

Enne uut gripi hooaega saavad kõik kliinikumi töötajad enda vaksineerida neljavalentse vaktsiini Vaxigrip Tetra'ga, mis sisaldab kahte A gripiviiruse tüve ja kahte B gripiviiruse tüve. Personali, kes puutub kokku patsientidega, vaksineeritakse tööandja kulul. Kui Teil tekib küsimusi, pöörduge palun julgelt infektsioonikontrolliteenistuse poole.

Vaksineerime ja oleme hoitud!

INFEKTSIOONIKONTROLLITEENISTUS

Mobiilsete diagnoosikabinettide graafikud

Androloogia mobiilses diagnoosikabinetis tehakse pea 95% vajaminevatest uuringutest kohapeal ning patsient ei pea sõitma Tartusse uuringutele. Mobiilse kabineti vastuvõtule võib pöörduda kõigi meeste eriomaste haiguste kaebustega: eesnäärmehaigused, seksuaalhäired, meeste üleminekuiga, hüpogonadism, viljatus, sugutrakti ägedad ja kroonilised põletikud, kõik peenise ja munandikoti haigused, rinnahaigused meestel.

Mobiilse diagnoosikabineti vastuvõtule broneerimine

toimub etteregistreerimiskeskuse telefonil 731 9100 või 731 9323, kliinikumi kodulehel, aga ka e-kirjaga meeste-kliinik@kliinikum.ee. Internetis vastuvõtule broneerides tuleb täpsustada kabineti asukoht.

Haigekassa tingimustel meestearsti vastuvõtule pöördumine eeldab saatekirja. Ravikindlustatud isikutele kehtib esimesel visiidil visiiditasu 5 eurot. Ravikindlustuseta ja saatekirjata mehed saavad pöörduda tasuta vastuvõtule.

November	
5.–6. november	Rapla, Alu tee 1
7.–8. november	Haapsalu, Vaba 6
12.–16. november	Kuressaare, Aia 25
19.–20. november	Viljandi, Turu 8/10
21.–22. november	Rakvere, Lõuna põik 1
26.–29. november	Narva, Haigla 5
Detsember	
3.–6. detsember	Ahtme, Ilmajaama 14
7. ja 10. detsember	Võru, Jüri 19a
11.–12. detsember	Valga, Peetri 2

Nahahaiguste mobiilne diagnoosikabinet on varustatud kaasaegse aparatuuriga nahakasvajate diagnoosimiseks. Nahahaiguste mobiilse kabineti vastuvõtule Eesti erinevates keskustes kiirendavad inimeste õigeaegset jõudmist nahaarsti juurde naha pahaloomuliste kasvajate kahtlusele.

Kabinetis võtavad vastu nahahaiguste arst Külli Paasik ja õde Maili Maalmann.

Kabineti vastuvõtule broneerimine toimub kliinikumi

etteregistreerimiskeskuse telefonil 731 9100 või kliinikumi kodulehel. Internetibroneeringul tuleb eriala juures täpsustada asukoht, kuhu minna soovitakse.

Nahaarsti vastuvõtule pöördumiseks ei ole vaja peaarsti saatekirja, ravikindlustatud isikutel tuleb tasuda tavapärase visiiditasu 5 eurot.

KLIINIKUMI LEHT

November	
1. november	Räpina Haigla, Võru 1, Räpina
8. november	Viljandi Tervisekeskus, Turu 8/10, Viljandi
15. november	Tervise hoovis, Tartu 38, Mustvee
22. november	Jõgeva Haigla, Piiri 2, kiirabi sissepääsu juures
29. november	Antsla Pearingi keskuse hoovis, Koolitee 12
Detsember	
13. detsember	Lõuna-Eesti Haigla, Meegomäe küla
20. detsember	Elva Kesklinna apteeži juures, Kesk 23, Elva

Foto: Andres Tennus

Mobiilsed diagnoosikabinetid

Vladimir Šokman on nõukogu uus liige

Alates 27. septembrist kuulub Tartu Ülikooli Kliinikumi nõukogu koosseisu Igor Abarenkovi asemel Vladimir Šokman.

Vladimir Šokman on Tartu linna volikogu liige, kes on varasematel aastal olnud nii linnavolikogu esimees kui ka abilinnapea.

Mammograafia-bussi väljasõidud aasta lõpus

2018. aastal kutsutakse tasuta rinnavähi sõeluuringule ravikindlustatud naisi sünniaastatega 1949, 1950, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966 ja 1968, kellel on kehtiv Eesti haigekassa kindlustus ja kellele viimase kahe aasta jooksul ei ole mammograafilist uuringut tehtud. Sõeluuringu eesmärk on avastada rinnavähk võimalikult varases staadiumis, et vähendada haigusesse suremust ning tõsta haigete elukvaliteeti.

Naised, kes on sõeluuringu sihtgrupist nooremad või vanemad, peaksid rinnakaebuste korral pöörduma perearsti või naistearsti poole, kes teeb esmase läbivaatuse ning suunab vajadusel rinnauuringutele. Saatekirjaga on ka neile naistele kliinikumis uuringud tasuta.

Sõeluuringule pöördumiseks palume registreeruda telefonil 731 9411 tööpäeval kell 8.00–16.00.

Mammograafiabuss peatub:

- 29.10–9.11 Järvamaa haigla hoovis, Tiigi 8, Paide
- 12.–23.11 Tartu Kaubamaja peasissekäigu juures, Riia 1, Tartu
- 10.–21.12 Tartu Kaubamaja peasissekäigu juures, Riia 1, Tartu

Rekonstruktiivkirurgia tulevik on tüvirakkude päralt

Juunikuus osalesid kirurgiikliiniku plastika- ja rekonstruktiivkirurgia eriala arst-õppejõud Terje Arak ja operatsiooniõde Kadri Önnis Berliinis rekonstruktiivkirurgia kursusel Reconstruction by Lipotransfer.

Põhjus, miks dr Terje Arak ja Kadri Önnis just sellele koolitusele läksid, on lihtne – taastava kirurgia eriala on viimase aastakümnega teinud rasvkoe tüvirakkude siirdamist arvestades suure praktilise arenguhüppe, millele teaduslikud uuringud ja tõendus põhjus pole veel järele jõudnud.

Esimene teadaolev rasvasiirdamine tehti 1893. aastal Gustav Neuberi poolt, kuid rasvkoe tüvirakud (ADSCs) avastati alles 2001. aastal (Zuk jt). 2007. aastal jõuti avastuse ni, et autoloogse rasvkoe siirdel on lisaks ka regeneratiivne ehk raviefekt (Rigotti jt). Viis aastat hiljem, 2012. aastal, tehti Tartu Ülikooli Kliinikumil sel eesmärgil esimene rasvasiirdamine. „Lisaks sellele, et rasvasiirdamisega

» Rasvkoe tüvirakud on multipotentsed

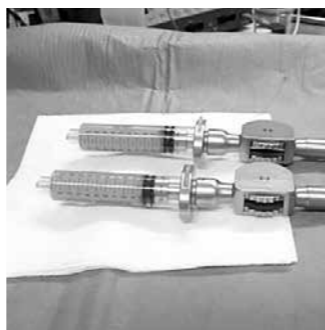
saab teha lihtsalt mahu täitmist, suudavad rasvkoe tüvirakud diferentseeruda erinevateks rakkudeks, samuti sekreteerima angiogeenseid ja põletikuvastaseid mediaatoreid. Rasvkoe tüvirakud on tegelikult multipotentsed, neist saab edasi arendada erinevat tüüpi rakke (luu, kõhre, närvi, naha, südamelihase jt), kuid hetkel ei osata seda veel teha ja protsessi soovitud suunas juhtida,“ selgitab dr Arak. Ent ta on kindel, et see pole enam kauge tulevik, kui labo-

ris kasvatatud rakud suudetakse inimeste tervise heaks kasutusele võtta parandamaks haigestunud kudesid.

Berliini kursus oli mitmetahuline, kattes nii rasvasiirdamise tehnoloogia, rakukeemia spetsiifika kui ka rasvasiirdamise kasutusvaldkonnad. Dr Terje Arak rõhutab, et rasvasiirdamise kasutusvaldkonnad laienevad pidevalt. Praegu kasutatakse rasvkoe siirdamist sagedamini armide raviks, koedefektide täitmiseks ning noorendusprotseduuri dena. Oma koha on tehnika leidnud ka käekirurgias ja stomatoloogias ning paljulubav on tulevik ortopeedias. Ent rasvkoe siirdamist saaks potentsiaalselt ravi eesmärgil kasutada insuldi, häälepaelte pareesi, traumaatilise ajukahjustuse, Alzheimeri tõve, Parkinsoni tõve, Sclerosis Multiplexi, seljaaju vigastuste, nägemishäirete, kurtuse, amüotroofse lateraalskleroosi, müokardiinfarkti, lihaskatroofia, diabeedi, alajäseme isheemia ja Chohni tõve korral. Kuna rasvasiirdamise regeneratiivse funktsiooni täpne mehhanism on välja selgitamata, on vähemalt poolte nimetatud diagnooside puhul käimas raviuuringuid.

Dr Araku sõnul on autoloogse rasvkoe siirdamise puhul tegemist suhteliselt ohutu ja hästi talutava operatsiooniga, mille käigus siiratakse patsiendi enda rasvkude kahjustunud piirkonda. Kliinikumil rasvkoe siirdamiseks olemasolev aparatuur sai tänu Berliini kursusele ka täiendust – edaspidi väheneb löikuse ja narkoosi aeg ning uued aparatuuri lisad on varasemast käepärasemad nii arstile kui öele.

Rasvkoe siirdamise meetod on uus ning selle siirdamise protseduur ei ole lõpuni standardiseeritud. Eestis tasub haigekassa selle protseduuri eest vaid rinnavähi patsientide puhul, kui patsiendile siiratakse rinna täieliku või osalise kaotuse puhul mahutäiteks tema enda rasvkudet. Ent nii dr Arak kui operatsiooniõde Kadri Önnis kinnitavad, et nõudlus n-ö tulevikuprotseduuri järele on tõusutendentsiga ja seda muuhulgas ka tasulise teenusena.

KLIINIKUMI LEHT

Kõik kodanikud suudavad päästa elu

16. oktoober on maailmas pühendatud südame taaskäivitamisele, et juhtida tähelepanu kõrvalseisjate esmaabi olulisusele südame äkksurma korral.

Foto: Kliinikumi Leht

Kliinikumi Lehe elustamisvõtteid kontrollis erakorralise meditsiini osakonna abiõde ning tervishoiukõrgkooli õe eriala tudeng Kaidi Liis Nõmm

Nagu juba traditsiooniks saanud, viis ka sel aastal Tartu Kiirabi kliinikumi hoonetes läbi elustamiskoolituse „Kõik kodanikud suudavad päästa elu“. Elustamise õpe toimus nii L. Puusepa 1a hoones, L. Puusepa 8 aatriumis kui ka L. Puusepa tänava poolses fua-jees.

Euroopas sureb äkksurma igal aastal 400 000 inimest. Eestis täpne statistika puudub, aga on ligikaudu teada, et südame äkksurm tabab aastas 700 inimest. Eesti haiglavälise äkksurma elustamisstatistika näitab, et enne kiirabi saabumist tehakse elustamisvõtteid 35% juhtudest ning elu jääb 10%. Riikides, kus südame äkksurma puhul kasutatakse enne kiirabi saabumist elustamisvõtteid 70% juhtudel, jäävad ellu rohkem kui 20% elustatutest.

Südame äkksurma puhul on peamiseks probleemiks kõrvalseisjate oskamatus ning puudulik julgus elustamisvõ-

tete kasutamiseks. Seetõttu oligi kliinikumi töötajatel, patsientidel ja teistel linnako-danikel võimalik läbida individuaalne elustamiskoolitus mannekeenidel, mis kestis umbes viis minutit inimese kohta.

» Südame äkksurmade suurim probleem on kõrvalseisjate oskamatus elustada

Praktilise koolituse läbiviijateks olid vabatahtlikud Tartu Kiirabist, Eesti Punasest Ristist, erinevatest tervishoiuasutustest ning tervishoiukõrgkoolide tudengid.

KLIINIKUMI LEHT

TÄNUAVALDUSI

Oktoober 2018, kopsukliinik

Soovin avaldada tänu **dr Marget Savisaarele**, kelle ennastsalgav töö pakub patsientidele kindlus- ja turvatunnet rasketes situatsioonides. **Dr Savisaar** suudab olla ratsionaalne, seletada asju põhjalikult ning tunneb muret patsientide käekäigu pärast ka väljaspool oma tööaega. Ta suudab igapäevaste asjade kõrvalt mõelda ja leiutada uusi asju ühtlasi motiveerides erinevate osakondade ja inimeste koostööd, et pakkuda patsientidele parimat. Mõistab, et tähtis pole vaid meditsiiniline pool, vaid kogu patsienti ümbritsev tervik, sealhulgas toit, uni positiivsed emotsioonid. Vähetähtis ei ole arsti oskus patsienti julgustada. Jaksu jätkamiseks!

Oktoober 2018, nahahaiguste kliinik, majandusteenistus

Haiglasse jõudes olin üllatunud väga soojast ja südamlisest vastuvõtust. Suur tänu **dr Viljar Jaks** ja **õde Larissa Jakovleva!** Tuhat tänu kogu personalile - õed, hooldajad ja koristajad! Soovin palju jõudu teile kõigile haigete abistamisel ja ravimisel!

Oktoober 2018, närvikliinik

Vaevlesin mitmed aastad, vaevalt suutsin liikuda. **Dr Simmo Savisaare** hea suhtlemisoskus ja arusaadavad selgitused olukorrast võtsid maha minu emotsioonid ja kartuse operatsioonile tulla. Nüüd on operatsioon möödas ja lähen koju suure rõõmuga! Tahan öelda,

et doktor on tõeline professionaal, sõbralik, hoolitsev, tähelepanelik. Kogu südamest tulev suurim tänu **dr Simmo Savisaarele!**

Oktoober 2018, naistekliinik

Tänan **ämmaemand Ilme Pärna** väga asjatundliku ja delikaatse vastuvõtu eest.

Oktoober 2018, psühhiaatriakliinik, toitlustusteenistus

Väga professionaalne tervendamise õdede poolt. Majutus, söök ja suhtumine patsientidesse oli väga sõbralik. Julgelt võib pöörduda oma soovi või murega, heameelega kuulavad su ära. Väga head psühholoogid. Suur tänu harrast **dr Teelia Rolkole**.

Oktoober 2018, traumatoloogia ja ortopeedia kliinik

Minu suur südamlik tänu, tunnustus ja lugupidamine raviarstile ja põlveliigese operatsiooni teinud **dr Alo Rullile**, kes on minu liigeseid juba aastaid ravinud. Suur tänu kliiniku juhatajale **prof Aare Märtonile**, ortopeedia osakonna juhatajale **dr Mart Parvele**, **dr Jaan Laosele**, **õde Ingrid Kilterile**, **füsioterapeut Galina Schneiderile**. Samuti tänan kõiki osakonna tublisid õdesid ja kogu osakonna personali, kes septembris kahe nädala jooksul minusse väga hoolivalt suhtusid.

Foto: Anne Kriips

Tartu Arstide Liidu väljasõit

Tartu Arstide Liidu väljasõit viis Eesti suurimasse linna – Pärnusse

Haldusreformi käigus liideti Pärnuga Audru, Paikuse ja Tõstamaa vallad. Nii moodustus uus omavalitsusüksus Pärnu linn (858 km², 51 650 el), mis on pindalalt Eesti suurim linn, jättes selja taha isegi New Yorki (784 km²), Euroopas on suurem ainult Berliin (892 km²). Tallinn (158 km²) jääb Eestis alles viiendaks.

Meie esimene sihtpunkt oli Villa Antropoff Valgerannas (6 km Pärnust). Siia, Pärnu lahe ühte kaunimasse paika, mändimetsa ja laia valge liivarannaga kohta rajati 1970ndatel Nõukogude Liidu kõrgematele kommunistliku partei juhtidele mõnus puhkekoht. Peamaja ehituskäsk tuli otse Juri Andropovilt. Sellest ka praegune nimi Villa Andropoff. Tähtsate isikute kiireks ja ohutuks kohalejõudmiseks ehitati Pärnu-Lihula maantee Pärnu lennuvälja kohalt kuni Valgeranna teeristini (4 km) neljarealiseks, edasi aga järgnes vähemärgatav kitsas ja väga käämuline metsatee. Nüüd

on teed laiendatud ja päralejõuab ka bussiga.

Puhkekompleksi moodustasid kolm hoonet: peahoone (arhitekt Raine Karp), saun-puhkemaja ja kino-mängudemaja (arhitekt Meeli Truu). Territooriumi (11 ha) ümbrises traatvõrkaed. Eliitpuhkajaid turvas ööpäevaringne relvastatud valve. Kolmekorruselises peahoones oli kaks kahetoalist ja kaks kolmetoalist luksusnumbrit, lisaks restoran, banketisaali jm. Sisse astudes satub pidulikku kõiki korruseid läbivasse fuajesse, kust pääseb kas treppidest üles või läbi koopaliku pääsu tumele laega saali. Saun-puhkemajas (400 m²) oli basseini ja baar, kaks leili- ja pesemisruumi, puhkeruumid koos merepoolse terrassiga. Kinomängudemaja oli osalt ühe-, osalt kahekorruseline, erikujuliste akende hoone merepoolse kinnise siseõuga. Hoone keskne osa oli vestibüül, millest viis üles ja alla lai paraadtrepp. Selle kõrvale jäid

läbi kolme korruse eri tasapindadel lauamängude ja televiisori vaatamise ruumid. Treppihalli varjused oli kino-, piljardi- ja tantsusaal. See maja oli kõige hoolsamini valvatud.

1989. a läks kompleks Riigikantsleile. 1997. a müüsi selle avalikul enampakkumisel Soome osalusega aktsiaseltsile. Siin avati puhke- ja konverentsikeskus Villa Antropoff. Praegu on kompleks eraomandis ja jagatud mitmeks kinnistuks. Peahoone ja saun on kasutuses sellistena, nagu nad olid varemgi. Unikaalne kino-mängudemaja on seisnud kasutusetas. Selle seis on väga vilets. Territooriumile on rajatud ka Valgeranna Puhkekeskus, kus 2- ja 4-kohalised suvemajad majutavad kuni 100 inimest.

Meie joomise hommikukohvi imposantses peamajas punaste telliskivivõlvide all ilusa merevaatega restoranis. Seejärel teeme väikese jalutuskäigu randa. Edasi võtame suuna Tõstamaale. Algul kul-

geb tee piki Eesti esimest poldrit ääristavat alleed. Tänapäevaks on poldrist kujunenud läbirändel olevate lindude peatuspaik – rahvusvahelise tähtsusega linnuala. Enne Tõstamaad vaatame veel Läänemaa suurimat järve – Ermitist (480 ha, keskm sügavus 1,3 m, põhjas 5 m paksune mudakiht). 1995. a tunnistasid järvemuda ravimudaks. Seda kasutatakse Pärnu mudaprotseduurides.

Tõstamaal võtab meid vastu kaunit restauritud mõisahäärber, mis oma värvika ajaloo on piirkonna tuntumaid vaatamisväärsusi. Eriti uhked on mõisa seinad ja lamemaalid, kaunis paraadtrepp ja mantelkorstna alune ruum. Kolmanda korruse korstnasaalis uudistasime mantelkorstna lõõre ning õpilastööde näitust. Tõstamaa mõisat on valitsenud mitmed suguvõsad, alates 1831. a Holsteinid. Legendide järgi on nende hulgas olnud nii loll, hull kui ka tark

parun. Mõisa viimane omanik enne 1919. a võõrandamist oli tark parun Alexander Steal von Holstein (1877–1937), maailmakuulus orientalist ja sanskriti keele tundja. Õpinguid alustas ta Tartu Ülikoolis, siirdus siit Berliini Ülikooli, doktorikraadi kaitses Hales. Targast parunist sai sanskriti keele eradotsent Peterburi Ülikoolis, kes käis end täiendamas Harvardis. Venemaa valitsus andis talle loa ja ka raha teadustegevuse jätkamiseks Hiinas. Luba oli kaheks aastaks, kuid sinna jäi ta kuni surmani 1937. a. Temast sai Pekingi Ülikooli sanskriti keele professor, Harvardi ülikooli külalisprofessor, Prantsuse riigilt pälvis ta Prantsuse Auleegioni risti. Alles 52-aasta vanusena abiellus ta baltisakslanna Olga von Gravega. Neil oli kaks last. Kogu oma elu pidas Aleksander end Eesti kodakondsena. Parun pärandas oma Tõstamaa mõisahäärberi kohalikele lastele hariduse andmiseks. Alates aastast 1921 ongi siin kool. Mõisahoonet ees seisab paruni ausammas.

Tagasiteel Pärnusse vaatame Seliste õigeuskirikut. Selle puitkiriku ehitasid mungad valmis Riias, seejärel töid lahtivõetult mööda jää-

teed kohale ja panid Selistes kokku (1861). Pühakojas sissepääsu kohal paikneb uhke kaheksatahuline torn, mida kaetakse väikese sibulkupliga kiiver. Peasissepääsu kaunistavad väikesed sambad. Sisekujundus on lihtne. Nõukogude ajal kogudus suleti, minema viidi kiriku sisustus ja hoone jäeti ajahamba pureda. Külaseltsi eestvõttel hakati sajandivahetusel räämas ja varisemisohus kirikut korrastama. Seinad värviti väljast punaseks ja aknaraamid valgeks. Seest sai kirik uueks 2004. a. Raha tuli valvavalitsuselt ja Rootsi Göteborgi koguduselt.

Pärnus lõunastame vanalinna Kohvik&Restoran Piparmündis. Siin saab nautida täiuslikke maitseelamusid kohalikest toorainest. Peakokk Vladimir Upeniek pälvis 2012. a Eesti Parima Koka tiitli. Meile pakutav eelroog koosnes neljast omapärasest toidust, pearoog oli lambavorst ja desserdiks jäätisepall. Hüva ja kiiduväärne köhutäis. Peale seda tiirutame bussiga kuurordi piirkonnas ja rannapargis, kaeme Mudaravilat, Rannahoonet ja Rannahotelli. Silmailu ja avastamisrõõmu pakuvad omanäolised villad, eramud, hotellid ja kohvikud.

Koduteel teeme peatuse

Allikukivi Veinimõisas. See ei ole kunagi mõis olnud. Tegemist on kunagise kalevivabrikandi suvelossiga (ehitatud 1860ndatel). Pärissorjuse kaotamise järel rajas Tihemetsa mõisa hakkaja räsep koos sakslasest kaaslasega siia neljakorruselise kalevivabriku (400 töötajat). Toore tuli Saksamaalt ja sinna läks ka toodang. Kahjuks põles vabrik maha, järele jäi üksnes uhke suveloss. Pikemat aega on siin olnud kool. Viimane koolikell kõlas 2012. a. Omavalitsus majale rakendust ei leidnud ja pani selle müüki. Uueks omanikuks sai põlistallinlastest kolmelapseline Heinide pere. Pereema Raili on hariduselt matemaatikaõpetaja, kuid töötas IT-spetsialistina, pereisa Roman oli hooldusnõunik autoteeninduses. Tallinna elu päevapealt maha ei jätud. Paar aastat käidi siin suviti ja nädalavahetusel. Vaja oli ka omandada uusi teadmisi maaluga hakkamasaamiseks. Toidutehnoloogiat õpiti Tallinna teeninduskoolis ja taimekasvatust Röpina aianduskoolis. Nüüd tegeleb Raili käsitööveinide tootmisega kodumaisest marjadest ja puuviljadest, turundamine on vanema poja ja Otti ülesanne, pereisa laiendab rabarberi- ja marjaistand-

dust, korrastab mõisaparki (6 ha) ja kütab soojaks eluruumid (majas on 18 ahju). Suvel korraldatakse terrassikontserte. Tulevikus tahetakse veinitegu ühendada turismiga. Külaliste majutamiseks sobivad teise korruse endised klasisuurumid.

Meie tutvume marjaiaia rajamise saladustega. Siin kasvatatakse ka rohelist sõstart. Teeme väikese tiiru mõisapargis. Maja suures saalis degusteerime poolkuiva rabarberiveini, poolkuiva mustasõstraveini ja poolmagusat õunaveini. Eelistatavimaks osutus nendest esimene. Seda on pakutud ka Hollandi kuninga Willem-Alexanderi auks antud õhtusöögil Keila-Joa lossis. Keldris küpsevad veel vaarika-, pihlaka- ja arooniavein. Võimalik on veine kaasa osta (12 €/pudel).

Nii ongi mõnus ja muljeterohke päev jõudnud õhtusse. Suur tänu väljasõidu korraldajatele ja giididele. Põnevusega jääme ootama kevadist väljasõitu.

ASTRID SAAVA
Tartu Arstide Liit

Kliinikumi töötajad osalesid Roosa Lindi jooksul

13. oktoobril toimus Kadriorus heategevuslik Roosa Lindi Jooks, kust võtsid osa ka kliinikumi töötajad. Roosa Lindi Jooksu eesmärk on koguda annetusi mammograafiauuringu tegemiseks ka ravikindlustamata naistele ja tõsta elanikkonnas teadlikkust rinnavähi varajase avastamise olulisusest. Aitäh tublidele kolleegidele, kes võtsid vaevaks enda panuse anda!

Kliinikumi töötajad Roosa Lindi Jooksul

Kliinikumi naiskoor võtab vastu uusi liikmeid

Tartu Ülikooli Kliinikumi naiskoor on seadnud sihiks võtta osa 2019. aasta juulikuus toimuvast laulu- ja tantsupeost „Minu arm“. Kui kliinikumi töötajate seas leidub naiskolleegide, kes sooviksid ettevõtmisest osa saada ning kel on koorilaulu kogemus, on nad väga teretulnud liituma koori naiskonnaga. Koorilauljaid juhendab Nele Valdru ning laulupeo repertuaari harjutamine on juba täies hoos. Kliinikumi naiskoor käib koos neljapäeviti kell 16.00–19.30.

Naiskoori astumiseks tuleb saata e-kiri aadressil kliinikuminaiskoorijuhatatus@kliinikum.ee.

KLIINIKUMI LEHT

Tartu Erakooli õpilased löid lastekliiniku jaoks heategevusprojekti

Tartu Erakooli 6. klassi õpilased viisid ellu õpilaste enda välja mõeldud heategevusprojekti „Healthy Kids=Happy Kids“. Projekt nägi ette kooli lõunavahetundides enda valmistatud küpsistest müümist. Õpilased teenisid müügiga 101 eurot, mille nad andsid koos õpetaja Janice Viinalassiga üle kliinikumi lastekliinikule.

Lastekliinik tänab õpilasi siirata ja heatahtlike soovide eest!

KLIINIKUMI LEHT

2. intensiivravi osakonna juubelikonverents

22. novembril tähistab 2. intensiivravi osakond oma 60. tegutsemisaastat juubelikonverentsiga Eesti Rahva Muuseumis. Konverentsile on oodatud kõik endised töötajad ning koostöö-partnerid, aga ka lihtsalt intensiivravist huvitatud kuulajad.

Konverentsi kava:

11.00–11.45	Registreerumine ja kerge lõunaamps vanade tuttavatega
11.45–12.20	„ Hingamiskeskuse ajalugu “, prof. emer. Arvo Tikk
12.20–12.40	„ Alguses oli mikroob... “, Vivika Adamson, Piret Mitt
12.40–13.00	„ Kümme kuldset aastat: kolimisest dialüüsi, ECMO, ägeda kõhu ja dekompresseeriva kraniotoomiani “, Veronika Reinhard
13.00–13.20	„ 89–96 “, Toomas Toomsoo
13.20–13.40	„ Elu AITIs tänapäeval “, Kristiina Bamberg
13.40–14.00	„ Hea aju vajab tugevat südant “, Olavi Maasikas
14.00–14.20	„ Neuroloogilise haige toitmine “, Liivi Maddison
14.20–15.00	Juttu jätkub kauemaks tee- või kohvikruusi taga
15.00–15.20	„ Kopsude mehaaniline ventilatsioon läbi aegade “, prof Joel Starkopf
15.20–15.40	„ Füsioteraapia teenuse arendamine intensiivris: kogemus Guy's ja St Thomas haiglast Londonis “, Hedi Kähär
15.40–16.00	„ Hiline isheemiline ajukahjustus aneurüsmatilise SAHi järgselt: tekkepõhjused ja ravivõimalused “, Tõnu Rätsep
16.00–16.20	„ Kui aju enam ei tööta... “, Anneli Ellervee
16.20–16.40	„ Eetilised küsimused intensiivris “, Katrin Elmet

Konverentsil kõlab ka tervitus kliinikumi naiskoorilt, dirigeerib Nele Valdru.

Osalemiseks tuleks saata e-kiri sekretär Ave Tammele ave.tamm@kliinikum.ee.

?

Mis võistlusel osales dr Aivar Ehrenberg?

Vastuse palume saata 10. novembriks e-postiga aadressile Helen.Kaju@kliinikum.ee või tigupostiga aadressile Kliinikumi Leht, L. Puusepa 1a, 50406, Tartu. Õigesti vastanute vahel loositakse välja Kliinikumi Lehe aasta-tellimus. Head nuputamist!

Septembrikuu pildimängu fotol oli sündmuseks Tartu Hansapäevad aastal 2005, kus osales ka kliinikumi verekeskus koos doonoritelgiga. Õigeid vastuseid laekus mitu, lehetellimuse võitis loosi tahtel Kaja Hurt. Palju õnne!

